

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Краснокутський Віталій Сергійович
ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

Облік виробничих витрат у житлово-комунальному господарстві
тема

**Навчальна
дисципліна**

Облік за видами економічної діяльності
назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр
фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування
шифр і назва галузі знань

Спеціальність

071 Облік і оподаткування
код і найменування спеціальності

**Освітньо-професійна
програма**

Бухгалтерський облік
назва освітньо-професійної програми

Академічна група

О-1-24
назва академічної групи

Харків, 2025 рік

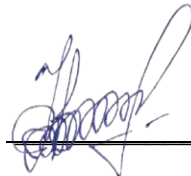
ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник:

Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, викладач, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

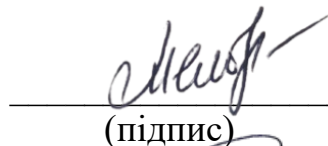
Віталій КРАСНОКУТСЬКИЙ

підпис здобувача

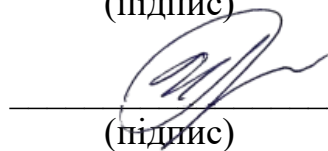
ІП здобувача

Підсумкова оцінка: _____ 85 _____ (балів)

Члени комісії з захисту:

(підпис)

Марина МЕЛЬНИЧУК

(підпис)

Інна РУДЕНКО

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Краснокутський Віталій Сергійович

ІІБ здобувача

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна
дисципліна

Облік за видами економічної діяльності

назва навчальної дисципліни

Тема роботи

Облік виробничих витрат у житлово-
комунальному господарстві

тема курсової роботи

Термін подання
завершеної роботи

18.11.2025 р.

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	02.09 – 14.09.2025
Добір та аналіз літератури за обраною темою	16.09 – 21.09.2025
Складання плану курсової роботи	23.09 – 28.09.2025
Написання вступу та I розділу	30.09 – 19.10.2025
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	21.10 – 09.11.2025
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	11.11 – 16.11.2025
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	18.11 – 30.11.2025
Захист курсової роботи	02.12 – 07.12.2025

Завдання видав

Науковий керівник,
кандидат економічних наук

Марина МЕЛЬНИЧУК
(підпис)

Завдання отримав

Здобувач

Віталій КРАСНОКУТСЬКИЙ
(підпис) ІІБ здобувача

«14» вересня 2025 р.

«14» вересня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	7
1.1. Суть, класифікація та нормативно-правове регулювання виробничих витрат у ЖКП.	7
1.2. Облікова політика підприємства та її вплив на облік виробничих витрат ЖКП № 1.	14
1.3. Документальне оформлення та облік виробничих витрат.	20
1.4. Шляхи вдосконалення обліку виробничих витрат.	23
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА	27
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46

ВСТУП

У курсовій роботі на тему «Облік діяльності комунального підприємства», написаній на прикладі Житлово-комунального підприємства № 1 висвітлено найактуальніші проблеми сучасного етапу розвитку системи обліку, що суттєво трансформувалася в умовах переходу України до ринкових відносин у господарській діяльності.

Комунальне господарство є одним із ключових і водночас проблемних секторів національної економіки. У сучасних умовах його діяльність стикається з браком фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення базових потреб населення, що безпосередньо впливає на темпи та якість соціально-економічного розвитку держави загалом. Для підвищення ефективності та якості надання комунальних послуг в Україні протягом останніх понад 15 років проводиться активне реформування цього сектору економіки. Хоча ринкові перетворення торкнулися численних аспектів функціонування комунального господарства, вони не завжди забезпечили значне покращення рівня обслуговування населення. Одним із ключових чинників підвищення ефективності роботи є впровадження системи обліку та контролю, що дозволяє оптимізувати використання наявних ресурсів та покращувати управлінські рішення. Проблематика обліку та контролю в умовах ринкових відносин набуває особливого значення, проте залишається недостатньо вивченою вітчизняними дослідниками. Водночас останніми роками у фінансово-економічній науковій літературі з'являється все більше робіт, що висвітлюють питання обліку та контролю у комунальних установах, сформованих у процесі реформування національної економіки.

Серед дослідників, які займалися дослідженням цих проблем, необхідно виокремити Б. Адамова, Е. Гриневича, С. Дорогунцова, В. Павлова, В. Петрук, М. Хвесика, В. Хорєва, Н. Чечетову, А. Яцика й інших. Упродовж останніх років розробки вітчизняних науковців і практиків стали основним підґрунтям для коригування тарифної політики та впровадження дієвих реформ у сфері

комунального господарства. Водночас проблематика обліку в умовах ринкових відносин залишається недостатньо дослідженою та потребує подальшого наукового аналізу.

Мета та завдання дослідження. Метою даної курсової роботи є оцінка практики обліку фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств та визначення напрямів її удосконалення в умовах реформування галузі. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- охарактеризувати комунальні господарства, їхні функції та завдання, а також нормативно-правове регулювання обліку в цій сфері;
- проаналізувати специфіку діяльності досліджуваного комунального підприємства та її вплив на організацію бухгалтерського обліку, зокрема дослідити систему обліку витрат, калькуляції та доходів від надання комунальних послуг у ЖКП № 1.

Об'єктом дослідження виступає чинна практика обліку в комунальних підприємствах на прикладі ЖКП № 1, а предметом – організація обліку комунальних послуг в умовах ринкового господарювання.

За підсумками дослідження досягнуто наступних результатів:

- визначено сутність комунального господарства, його основні функції та завдання, а також нормативно-правове забезпечення його діяльності;
- охарактеризовано сутність і класифікацію комунальних послуг та їх роль у діяльності підприємства;
- проаналізовано особливості діяльності ЖКП № 1 та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві;
- досліджено послідовність документального оформлення надання комунальних послуг, специфіку калькулювання та обліку витрат у досліджуваному підприємстві;
- розкрито порядок обліку надходження доходів від надання комунальних послуг.

У процесі підготовки роботи використовувалися матеріали періодичної преси, сучасні наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що висвітлюють проблеми бухгалтерського обліку в умовах реформування комунальної сфери. Окрім того, дослідження базувалося на аналізі спеціальної економічної літератури, нормативних та інструктивних документів, а також матеріалів наукових конференцій щодо організації обліку комунальних послуг у сучасних умовах.

РОЗДІЛ 1.

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1.1. Суть, класифікація та нормативно-правове регулювання виробничих витрат у ЖКП.

Облік та класифікація витрат у житлово-комунальних підприємствах здійснюється відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати», з урахуванням специфіки діяльності окремих підгалузей, визначеної Інструкцією № 24, у частині, що не суперечить загальноприйнятим стандартам бухгалтерського обліку. Такий підхід забезпечує системність та достовірність відображення економічних процесів, що виникають у процесі надання житлово-комунальних послуг, а також дозволяє формувати аналітичну інформацію, необхідну для планування, контролю та оцінки ефективності діяльності підприємства.

У сфері житлового господарства калькуляційною одиницею традиційно вважається один квадратний метр загальної площі житлових будинків. Саме на основі цієї одиниці здійснюється формування показників витрат та визначення тарифів для населення, що сприяє прозорості розрахунків та обґрунтованості фінансових рішень.

Склад витрат житлово-обслуговуючих організацій, які включаються до квартплати, регламентується Постановою Кабінету Міністрів України № 939 і охоплює декілька основних напрямів:

а) Витрати на утримання обслуговуючого персоналу (стаття II журналу-ордера № 05 ЖГ) – охоплюють оплату праці двірників, прибиральниць та інших працівників, що здійснюють обслуговування внутрішньо будинкових приміщень та прибудинкових територій. Крім того, до цієї категорії належать

обов'язкові соціальні відрахування, що формуються на підставі законодавчих норм.

б) Витрати на експлуатацію будинкового господарства (стаття III) – включають комплекс робіт із підтримання освітлення та належного стану місць загального користування, вивезення сміття та снігу, проведення заходів дезінфекції, озеленення території та забезпечення протипожежної безпеки. Значна частина цих витрат покривається шляхом залучення сторонніх організацій і підрядних служб.

в) Витрати на амортизацію основних засобів, крім житлового фонду (стаття V), що дозволяє підприємству обліковувати знос обладнання та інших матеріальних активів без прямого впливу на собівартість послуг, наданих населенню.

г) Витрати на капітальний ремонт основних засобів, крім житлового фонду – передбачають оновлення обладнання, будівельні та відновлювальні роботи для підтримання працездатності інфраструктури підприємства.

д) Витрати на поточний ремонт житлового фонду (стаття IV) – включають комплекс заходів, спрямованих на збереження житлового фонду та забезпечення безперебійної експлуатації будівель, а саме: профілактичний ремонт, усунення непередбачених поломок, технічні огляди будівель та елементів зовнішнього благоустрою, а також підготовка житлового фонду до експлуатації в осінньо-зимовий період. До зазначеної категорії витрат входять також: оплата праці постійних і тимчасових робітників (муляри, покрівельники, слюсарі, теслі), соціальні відрахування відповідно до чинного законодавства, придбання необхідних матеріалів та витрати на поточний ремонт, виконаний підрядним способом.

е) Витрати на експлуатацію ліфтів (як правило враховуються у статті III журналу-ордера № 05 ЖГ) – охоплюють витрати на утримання та технічне обслуговування ліфтового обладнання, за винятком капітального ремонту, який відноситься до окремої статті витрат.

є) Витрати на утримання апарату управління (стаття I) – включають оплату праці адміністративного персоналу, соціальні відрахування, витрати на утримання службових та допоміжних приміщень, канцелярські матеріали, поштово-телеграфні та телефонні послуги, відрядження, а також оплату консультаційних, інформаційних та інших організаційних послуг.

ж) Інші витрати (стаття VI) – передбачають витрати на банківське та касове обслуговування, організацію спортивних, культурно-масових заходів, а також сплату податків і зборів відповідно до чинного законодавства.

У житлово-комунальних підприємствах нарахування амортизації здійснюється на об'єкти основних засобів, включаючи житлові будинки та об'єкти зовнішнього благоустрою, з урахуванням особливостей їх обліку. Зазначені об'єкти, як правило, не належать підприємству, а передані органами місцевої влади та обліковуються як безоплатно отримані, включаючись до додаткового капіталу шляхом бухгалтерської операції: Д-т 10 К-т 424. Основні засоби піддаються процесу фізичного та морального зносу, аналогічно до інших активів, проте сума їх зношення не включається до собівартості житлово-комунальних послуг з метою уникнення необґрунтованого підвищення тарифів.

У податковому обліку нарахування амортизації на житлові будинки та об'єкти зовнішнього благоустрою не проводиться відповідно до пп. 8 п. 8 Закону України «Про прибуток», тоді як у бухгалтерському обліку нарахування амортизації здійснюється з 1 липня 2000 року. Згідно з п. 30 П(С)БО 7 одночасно з нарахуванням амортизації визначається відповідний дохід через зменшення додаткового або статутного капіталу, що призводить до нейтрального фінансового результату. Сума нарахованої амортизації не включається до собівартості послуг ЖКП, а відображається в інших витратах, доцільно використовуючи рахунок 94, при цьому доходи від амортизації за безоплатно отриманими об'єктами відображаються на рахунку 74 відповідно до рекомендацій Міністерства фінансів України.

Кошти цільового фінансування надаються комунальним підприємствам для підтримки діяльності, що не пов'язана з регулюванням цін, та не включаються до валового доходу, оскільки не набувають ознак валового доходу підприємства. Система бухгалтерського обліку цільового фінансування дозволяє відстежувати надходження коштів на ремонт основних засобів, підготовку до осінньо-зимового періоду, а також на облік субвенцій та інших цільових надходжень. Таблиці 1 і 2 демонструють послідовність бухгалтерських операцій від моменту надходження коштів до їх списання на фінансові результати підприємства, включаючи операції з капітальних вкладень, придбання та будівництва основних засобів, із визнанням доходу через механізм нарахування амортизації.

Таблиця 1 – Бухгалтерські проведення щодо обліку цільового фінансування на поточний ремонт та підготовку до осінньо-зимового періоду

№ з/п	Зміст операцій	Сума	Д-т	К-т
1.	Зарахування коштів цільового фінансування на поточний рахунок ЖКП	50000	311	48
2.	Відображення витрат ЖКП на підставі підписаного акту виконаних робіт	30000	949,23	631
3	Фіксація доходу у сумі фактично витрачених коштів	30000	48	719,703
4.	Визначення невизнаного доходу та його віднесення до доходів майбутніх періодів	20000	48	69
5.	Списання доходу на рахунок фінансових результатів наприкінці звітного періоду	30000	791,703	791
6.	Відображення витрат на фінансові результати підприємства	30000	791	949,23

Отже, наведені в таблиці 1 бухгалтерські проведення відображають типову послідовність обліку цільового фінансування, що використовується для здійснення поточного ремонту основних засобів та підготовки підприємства до осінньо-зимового періоду. Записи демонструють взаємозв'язок між рухом грошових коштів, визнанням витрат, формуванням доходів та їх подальшим віднесенням на фінансові результати діяльності підприємства. Такий підхід

забезпечує прозорість використання цільових коштів та дотримання принципів цільового фінансування.

Таблиця 2 – Бухгалтерські проведення щодо обліку цільового фінансування капітальних вкладень

№ з/п	Зміст операції	Сума	Д-т	К-т
1.	Зарахування коштів цільового фінансування на рахунок ЖКП для придбання та будівництва основних засобів	20000	311	48
2.	Відображення заборгованості за придбані або збудовані основні засоби	20000	152,151	631
3.	Приймання основних засобів в експлуатацію	20000	10	151,152
4.	Віднесення коштів цільового фінансування до доходів майбутніх періодів	20000	48	69
5.	Нарахування амортизації об'єкта основних засобів (умовна сума)	100	23,91...	131
6.	Визнання доходу у сумі нарахованої амортизації	100	69	745

Дані таблиці 2 ілюструють порядок облікових операцій, пов'язаних із використанням коштів цільового фінансування на капітальні інвестиції, зокрема на придбання та будівництво основних засобів. Представлені бухгалтерські записи відображають етапи руху коштів від їх надходження до введення об'єкта в експлуатацію та подальшого визнання доходу через механізм нарахування амортизації. Це дає змогу забезпечити узгодженість між витратами на формування необоротних активів та доходами, що виникають у процесі їх використання.

На спрощену систему оподаткування та бухгалтерського обліку мають право перейти ті комунальні підприємства, діяльність яких відповідає вимогам, установленим Указом № 746. До таких суб'єктів, зокрема, належать бюро технічної інвентаризації, окремі житлово-обслуговуючі організації, а також інші малі комунальні підприємства. Обов'язковою умовою застосування спрощеної системи є відсутність податкової заборгованості, за винятком заборгованості із заробітної плати та нарахувань на соціальні заходи, а також повна відмова від негрошових форм розрахунків.

Однією з найбільш проблемних особливостей функціонування житлово-комунальних підприємств, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, є наявність транзитних платежів. Це насамперед характерно для житлових організацій, що акумулюють платежі населення за комунальні послуги та в подальшому перераховують їх відповідним комунальним структурам. Крім того, у процесі виконання ремонтних робіт такі підприємства нерідко виконують функції генеральних підрядників, здійснюючи перерахування частини отриманих коштів субпідрядним організаціям. При цьому транзитні надходження не включаються до бази оподаткування єдиним податком.

Ставку єдиного податку житлово-комунальні підприємства здебільшого обирають на рівні 10 відсотків, що зумовлено незначними обсягами податкового кредиту та специфікою реалізації послуг переважно кінцевому споживачеві, який не потребує отримання податкової накладної.

У таблиці 3 наведено приклад відображення в бухгалтерському обліку витрат і доходів житлово-комунального підприємства, що здійснює діяльність як платник єдиного податку.

Таблиця 3 – Відображення в обліку операцій з формування доходів і витрат житлово-комунального підприємства – платника єдиного податку

№з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн	Д-т	К-т
1.	Відображено заборгованість населення за надані житлово-комунальні послуги	60000	361	703
2.	Відображено дебіторську заборгованість підприємств та орендарів за спожиті послуги	15000	362	703
3.	Отримано грошові кошти від населення за комунальні послуги	45000	311	361
4.	Отримано оплату від підприємств та орендарів	15000	311	362
5.	Надійшли кошти бюджетних субсидій та компенсацій пільг	8000	311	48
6.	Визнано дохід у межах отриманого цільового фінансування	8000	48	703
7.	Списано вартість використаних матеріалів на потреби виробництва	3000	80	20
8.	Проведено нарахування заробітної плати працівникам підприємства	35000	81	66

9.	Нараховано амортизаційні відрахування за об'єктами основних засобів	6000	83	13
10.	Відображено інші операційні витрати підприємства	7000	84	685,372...
11.	Нараховано суму єдиного податку (10 % від 68 000 грн)	6800	84	641
12.	Перенесено суму доходів на рахунок фінансових результатів	83000	703	791
13.	Списано наприкінці звітнього періоду:			
	матеріальні витрати	3000	791	80
	витрати на оплату праці	35000	791	81
	суму амортизації	6000	791	83
	інші операційні витрати	13800	791	84

Для житлово-комунальних підприємств характерною є експлуатація та обслуговування масштабних об'єктів основних засобів, що потребує значних фінансових ресурсів для їхнього капітального ремонту, модернізації та заміни. Такі витрати, як правило, мають інвестиційний характер і в переважній частині покриваються за рахунок коштів бюджетного цільового фінансування. Водночас специфікою функціонування галузі є жорстке державне регулювання цінової політики, яке реалізується через установлення граничних рівнів рентабельності та затвердження тарифів на житлово-комунальні послуги.

До значних проблем галузі також належать неврегульованість окремих питань власності, значні обсяги заборгованості населення і бюджетів різних рівнів, а також фінансова нестійкість і збитковість окремих суб'єктів господарювання. Водночас державна підтримка здійснюється у формі різних видів бюджетного цільового фінансування, зокрема дотацій на покриття збитків, субсидій малозабезпеченим верствам населення, компенсації пільг окремим категоріям громадян, субвенцій та фінансування капітальних інвестицій.

Окрім того, з метою зменшення податкового навантаження держава передбачає для житлово-комунальних підприємств тимчасові податкові преференції щодо сплати податку на додану вартість. Зокрема, нарахування та сплата ПДВ до бюджету здійснюються не за загальним правилом «першої події», а виключно за фактом надходження грошових коштів за надані послуги.

1.2. Облікова політика підприємства та її вплив на облік виробничих витрат ЖКП № 1

Облікова політика належить до ключових елементів системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві, оскільки саме від якості її формування та повноти відображення залежить досягнення основної мети бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Такою метою є забезпечення користувачів інформацією, необхідною для ухвалення економічних рішень, яка має бути повною, достовірною, об'єктивною та неупередженою щодо фінансового стану суб'єкта господарювання, результатів його діяльності та руху грошових потоків.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також пункту 3 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», облікова політика визначається як система принципів, методів і процедур, які підприємство застосовує при підготовці та поданні фінансової звітності. Саме ці елементи формують підґрунтя для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та забезпечують єдність підходів до оцінки активів, зобов'язань, доходів і витрат.

Користувачі фінансової звітності мають як право, так і об'єктивну потребу бути поінформованими про використовувані підприємством методи та облікові процедури, оскільки вибір альтернативних підходів може суттєво впливати на величину окремих показників фінансової звітності. Саме з цієї причини в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 1 (п. 7), а також у стандартах GAAP, передбачається обов'язкове подання інформації про облікову політику як самостійного складника повного комплексу фінансової звітності.

Як визначено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку не суперечать міжнародним нормам, що зумовлює наявність вимог щодо розкриття облікової політики і у вітчизняній нормативній базі. Зокрема, такі вимоги містяться у П(С)БО 1 (пп. 17, 19, 23, 25). У пункті 25 зазначено, що

відомості про облікову політику підприємства підлягають обов'язковому розкриттю у примітках до фінансової звітності з метою забезпечення її зрозумілості для користувачів (п. 19). Розкриття інформації про облікову політику та її зміни створює необхідні передумови для забезпечення порівнянності показників фінансової звітності (п. 17), що дає змогу користувачам здійснювати зіставлення звітних даних підприємства за різні періоди, а також проводити порівняльний аналіз між різними суб'єктами господарювання.

Разом із тим вимога щодо подання інформації про облікову політику у фінансовій звітності вітчизняних підприємств має переважно формальний характер, оскільки склад та форми фінансової звітності в Україні є жорстко регламентованими. Навіть у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» не передбачено окремого розділу для системного викладення положень облікової політики підприємства.

Важливим компонентом побудови системи бухгалтерського обліку на житлово-комунальному підприємстві є чітке розмежування між питаннями організації обліку, формування облікової політики та вибору облікових оцінок. Таке розмежування дозволяє уникнути методологічних помилок і забезпечує підвищення якості облікової інформації.

Необхідно наголосити, що процес формування облікової політики на підприємстві є надзвичайно складним, трудомістким і відповідальним. Це зумовлено тим, що підприємство протягом тривалого періоду здійснюватиме облік своїх активів, зобов'язань, доходів і витрат відповідно до положень затвердженої облікової політики. У зв'язку з цим розроблення облікової політики потребує виваженого та професійного підходу з урахуванням специфіки діяльності, галузевих особливостей і масштабів господарських операцій.

Наказ про облікову політику є внутрішнім нормативним документом підприємства, що регламентує організацію та порядок ведення бухгалтерського

обліку. У ньому визначається сукупність способів, методів і процедур організації облікового процесу, які застосовуються з метою формування, складання та подання фінансової звітності.

На відміну від форм організації бухгалтерського обліку, які можуть переглядатися щороку, облікова політика підприємства розробляється на довгострокову перспективу та підлягає зміні виключно у випадках, передбачених П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

Основним розпорядчим документом, яким підприємство встановлює або коригує свою облікову політику, є Наказ про облікову політику. Саме в ньому конкретизуються методи оцінки, що застосовуватимуться при складанні фінансових звітів, а також визначаються особливості облікового відображення окремих об'єктів та статей бухгалтерського обліку.

Відповідно до Листа Міністерства фінансів України щодо «Облікової політики», розпорядчий документ з питань облікової політики підприємства (у формі Наказу або Положення) повинен чітко регламентувати порядок застосування широкого спектра облікових процедур і методів, які забезпечують достовірність, повноту та своєчасність відображення фінансової інформації у бухгалтерському обліку. Такий документ окреслює принципи і правила ведення обліку, спрямовані на формування надійної фінансової звітності, що дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення та забезпечує прозорість взаємодії підприємства з контролюючими органами.

Зокрема, облікова політика повинна визначати методи оцінки вибуття запасів, включаючи використання різних способів оцінки, таких як метод ФІФО, ЛІФО або середньозважена вартість, а також встановлювати періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів для цілей бухгалтерського обліку. Це дозволяє не лише коректно відображати витрати на матеріальні ресурси, але й уникати значних коливань у фінансових результатах підприємства, що можуть виникати через сезонні або ринкові зміни цін.

Облікова політика також регламентує порядок ведення обліку транспортно-заготівельних витрат, включаючи способи їх розподілу між окремими видами продукції або послуг та використання спеціалізованих субрахунків для забезпечення контролю і обліку таких витрат. Це дозволяє більш точно визначати собівартість продукції і послуг, а також підвищує ефективність управління матеріальними потоками підприємства.

Крім того, документ визначає методику нарахування амортизації необоротних активів із урахуванням специфіки кожної групи основних засобів, встановлює вартісні критерії для віднесення предметів до категорії малоцінних необоротних матеріальних активів і регламентує порядок їх обліку. Також у ньому прописуються правила застосування рахунків класу 8 та/або 9 Плану рахунків, які використовуються для відображення додаткових капіталовкладень, резервів та інших складових фінансових результатів.

Документ облікової політики передбачає періодичність зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку, методи формування резерву сумнівних боргів та перелік забезпечень майбутніх витрат і платежів, що дає змогу підприємству системно планувати використання ресурсів та зменшувати фінансові ризики. Визначення таких аспектів облікової політики дозволяє забезпечити узгодженість між бухгалтерським, податковим і управлінським обліком, а також підвищує якість аналітичної інформації, що є основою для прийняття стратегічних рішень.

Облікова політика регламентує порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг, визначення окремих сегментів діяльності та принципи внутрішнього ціноутворення, а також методологію формування змінних і постійних загальновиробничих витрат із визначенням баз їх розподілу. Документ окреслює склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції, робіт чи послуг, а також порядок визначення ступеня завершеності робіт за будівельними контрактами.

Важливим аспектом облікової політики є визначення дати визнання фінансових активів, придбаних у результаті систематичних операцій, бази розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу, порогу суттєвості для окремих об'єктів обліку та процедури переоцінки необоротних активів. Також у документі встановлюється періодичність відображення відстрочених податкових активів і зобов'язань, а за необхідності – порядок складання окремого балансу відокремленими підрозділами підприємства.

Слід підкреслити, що будь-які зміни у складі або методах застосування елементів облікової політики безпосередньо впливають на величину фінансових показників, що відображаються у фінансовій звітності, а отже, зумовлюють необхідність їх ретельного аналізу та обґрунтованого відображення у звітності. Це підкреслює критичну роль облікової політики як інструмента забезпечення точності, узгодженості та аналітичної прозорості фінансових результатів підприємства (див. табл. 4).

Таблиця 4 – Вплив елементів облікової політики на показники Балансу

Нормативно-правове джерело, що передбачає альтернатив	Елементи облікової політики	Характер впливу на показники Балансу
1	2	3
П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (п. 3) Лист Міністерства фінансів України від 29.07.2003 р. №04230-04108 (п. 6)	Рівень суттєвості інформації	Показники, які відповідальні особи визнають несуттєвими, можуть не відображатися у Балансі, що впливає на повноту подання окремих статей активів і зобов'язань
П(С)БО 2 «Баланс» (п. 4)	Тривалість операційного циклу	У разі перевищення операційним циклом 365 днів можливе коригування класифікації активів між I та II розділами активу Балансу
П(С)БО 7 «Основні засоби» (п. 26) Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (п.8)	Способи нарахування амортизації основних засобів	Обраний метод амортизації визначає величину показників за рядками 1010–1012, що опосередковано впливає на підсумкові значення рядків 1095, 1300, 1420, 1495, 1900
Лист Міністерства фінансів України від	Гранична межа переоцінки	Зміна встановленої межі переоцінки призводить до варіації значень рядків 1010–

29.07.2003 р. №04230-04108 (п. 6)	основних засобів	1012 і, відповідно, сукупного впливу на рядки 1095, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 7 «Основні засоби» (п. 27)	Методи амортизації інших необоротних матеріальних активів	Вибраний метод визначає рівень зносу необоротних активів і відображається у зміні показників рядків 1010–1012 та пов'язаних із ними підсумкових статей
П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» (п. 27)	Способи амортизації нематеріальних активів	Обраний варіант амортизації зумовлює зміну показників за рядками 1000–1002, що безпосередньо відображається на підсумкових рядках 1095, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 9 «Запаси» (п. 9)	Методи обліку транспортно-заготівельних витрат	Спосіб відображення транспортно-заготівельних витрат формує рівень оцінки запасів і впливає на рядки 1100, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 9 «Запаси» (п. 16)	Способи оцінки вибуття запасів	Метод оцінювання запасів при їх вибутті визначає собівартість реалізації та змінює показники рядків 1100, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» (п. 8)	Методи формування резерву сумнівних боргів	Обраний підхід до створення резервів безпосередньо впливає на величину рядків 1125, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» (п. 10-15)	Способи оцінки фінансових інвестицій залежно від їх виду	Метод оцінювання інвестицій визначає рівень відображення показників за рядками 1030, 1035, 1095, 1160, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» (п. 19-20)	Методи оцінки фінансових активів, зобов'язань, інструментів власного капіталу та похідних	Обраний метод оцінки зумовлює варіацію показників за рядками 1030, 1035, 1095, 1160, 1195, 1300, 1420, 1495, 1515, 1695, 1900
П(С)БО 15 «Дохід» (п. 11)	Способи визначення ступеня завершеності робіт	Обраний метод визначення завершеності робіт впливає на величину доходів і відображається у зміні рядків 1125, 1195, 1300
П(С)БО 16 «Витрати» (п. 11)	Склад постійних і змінних витрат	Структура витрат формує показники рядків 1100, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900
П(С)БО 16 «Витрати» (п.16)	База розподілу загальновиробничих витрат	Обрана база розподілу безпосередньо впливає на розмір виробничої собівартості та показники рядків 1100, 1195, 1300, 1420, 1495, 1900

1.3. Документальне оформлення та облік виробничих витрат

Планування собівартості робіт і послуг у сфері житлово-комунального господарства здійснюється підприємствами галузі та їх структурними підрозділами синхронно з розробкою загальних планів діяльності на рік, квартал, а у разі потреби – і на місяць.

Попередньою умовою для розрахунку планових витрат є ретельна оцінка та аналіз виконання планових показників попереднього періоду, дослідження результатів функціонування окремих структурних підрозділів і підприємства в цілому, а також визначення фактичної ефективності реалізації організаційно-технічних заходів та виробничих процесів загалом.

На підставі проведеної оцінки й аналізу під час планування здійснюється виявлення внутрішньовиробничих резервів і розробка відповідних організаційно-технічних заходів, спрямованих на оптимізацію структури та технологічних вимог виробництва, удосконалення процесу надання послуг і транспортування їх до кінцевого споживача, вдосконалення системи організації та управління виробничою діяльністю, підвищення технічного рівня та ефективного використання матеріальних ресурсів, що застосовуються. Крім того, передбачається оптимізація рівня використання виробничих потужностей, матеріальних і фінансових ресурсів, а також удосконалення організації праці персоналу. Особлива увага приділяється впровадженню систем обліку, що дозволяють контролювати використання матеріальних ресурсів і фактичні обсяги споживання житлово-комунальних послуг.

Процес планування включає виконання низки ключових завдань:

- визначення потреби у виробничих ресурсах для реалізації робіт і надання послуг у натуральному виразі;
- розрахунок індивідуальних складових витрат у грошовому виразі;
- визначення загального обсягу витрат у грошовому виразі, що формує собівартість робіт і послуг та слугує основою для встановлення цін і тарифів;

– створення методологічної бази для формування внутрішньовиробничих економічних відносин на підприємстві [45, с. 18].

Розрахунки витрат здійснюються з урахуванням умов суспільного виробництва, які впливають на організацію праці, використання природних ресурсів, забезпечення безпеки робіт, охорону навколишнього середовища, а також із врахуванням техніко-економічних особливостей діяльності підприємств, що надають житлово-комунальні послуги.

Процес визначення планових витрат у сфері житлово-комунального господарства здійснюється шляхом проведення комплексних техніко-економічних розрахунків, що базуються на застосуванні технічних норм і нормативів, а також інших параметрів виробничого процесу, які фіксуються відповідною технічною документацією та статистичними даними. При цьому враховуються специфічні економічні умови функціонування підприємства, включно з формами та системами оплати праці, прогнозованими цінами на продукцію та ресурси на плановий період, а також нормативними платежами, що регламентуються законами та іншими нормативно-правовими актами.

Для обґрунтованого розрахунку планових витрат використовуються такі ключові дані:

– планові обсяги робіт та надання послуг, що визначаються у натуральному та вартісному виразі;

– нормативи витрат матеріальних ресурсів на виконання робіт і надання послуг, а також розрахунки потреби у ресурсах у натуральному виразі;

– умови договорів щодо постачання матеріальних ресурсів та організації обслуговування і управління виробничим процесом;

– офіційні дані про ціни виробників промислової продукції, прогнозовані на плановий період;

– норми витрат праці, що передбачають визначення чисельності персоналу, кваліфікаційних окладів, умов оплати праці відповідно до

колективного договору та чинного законодавства України, а також застосовувані на підприємстві ставки і розцінки при нарахуванні заробітної плати;

– економічні нормативи та облікові норми, що охоплюють амортизаційні відрахування, відрахування на соціальні заходи, податки, збори та інші обов'язкові платежі відповідно до облікової політики підприємства та вимог діючого законодавства;

– плани організаційно-технічних заходів, спрямовані на технічне переоснащення виробництва, оптимізацію організації праці, раціональне використання ресурсів, впровадження планово-попереджувальних заходів, що дозволяють скоротити втрати матеріальних та трудових ресурсів, усунути нераціональні витрати і втрати;

– прогнозовані ціни на матеріальні ресурси та продукцію на плановий період;

– кошториси, плани підприємства та інші аналітичні дані, що необхідні для обґрунтованого планування витрат.

Комунальні підприємства можуть формувати широкий спектр кошторисів, які відображають специфіку їхньої діяльності, серед яких виділяються такі типи:

А) кошторис загальновиробничих витрат;

Б) кошторис витрат на обслуговування допоміжних цехів;

В) кошторис витрат на утримання та експлуатацію основного і допоміжного обладнання;

Г) кошторис адміністративних витрат, пов'язаних із функціонуванням керівних та облікових структур;

Д) кошторис витрат на збут продукції та надання послуг;

Е) кошторис витрат на організацію підготовчого виробництва та освоєння нових потужностей;

Є) кошторис транспортно-заготівельних витрат;

Ж) кошторис витрат на технічне обслуговування та супровід виробничого процесу;

З) кошторис інших виробничих витрат, які не охоплені попередніми категоріями;

И) кошторис витрат на всі види ремонтів основних фондів підприємства;

І) кошторис витрат на охорону праці та забезпечення техніки безпеки;

Ї) кошторис витрат на утримання пожежної та сторожової охорони;

Й) кошторис витрат на винахідництво, впровадження інновацій та раціоналізаційні заходи;

К) кошторис витрат на утримання об'єктів соціальної інфраструктури підприємства;

Л) кошторис витрат на виробничу практику, підготовку та підвищення кваліфікації кадрів;

М) кошторис витрат на представницькі цілі, рекламні та маркетингові заходи, що пов'язані з діяльністю підприємства.

1.4. Шляхи вдосконалення обліку виробничих витрат

На сучасному етапі одним із пріоритетних завдань, що потребує невідкладного вирішення на різних рівнях державної влади, є забезпечення життєвих потреб громадян та створення для них належних житлових і соціальних умов. Це стосується як осіб, які змінили місце проживання після 24 лютого 2022 року, так і місцевих жителів, що мешкають у так званих «тилових» містах, із одночасним врахуванням потреб населених пунктів прифронтової зони. Актуальність цього завдання особливо зросла в умовах нової бюджетної орієнтації держави на «військово-оборонний» вектор, що визначає необхідність забезпечення максимальної ефективності роботи житлово-комунального господарства (далі – ЖКГ) при мінімізації бюджетних асигнувань. Зокрема, комунальні підприємства кожного міста повинні забезпечити комплексний

підхід до надання послуг населенню, досягнувши належного рівня результативності та якості при оптимальному використанні наявних ресурсів.

Діяльність комунальних підприємств відноситься до ключових напрямів невиробничої сфери економіки, оскільки саме вони гарантують створення комфортних та безпечних умов проживання населення. Проте сучасні реалії свідчать про наявність негативних тенденцій у якості надання послуг ЖКГ, незважаючи на проведені реформи та модернізаційні заходи, що стосуються цього сектору [1, с. 229].

До системних проблем, які значно обмежують розвиток житлово-комунальної сфери та безпосередньо впливають на здатність комунальних підприємств виконувати свої соціальні функції, слід віднести:

1) Економічні проблеми – недостатнє фінансування для підтримки та розвитку існуючих комунальних служб, особливо у сфері формування інфраструктури; невідповідність пріоритетів фінансування актуальним викликам сьогодення; низький рівень матеріально-технічної бази та уповільнені темпи її оновлення; обмеженість фінансових ресурсів для модернізації та технічного переоснащення підприємств ЖКГ.

2) Соціальні проблеми – погіршення демографічної ситуації; масова трудова міграція населення закордон, що особливо загострюється в умовах військового стану, та як наслідок – дефіцит висококваліфікованих кадрів у комунальних службах.

3) Інституційні проблеми – недостатній рівень взаємодії держави та органів місцевого самоврядування з представниками малого та середнього бізнесу для реалізації програм залучення додаткових ресурсів, зокрема через механізми публічно-приватного партнерства; відсутність ефективних механізмів координації між різними рівнями управління ЖКГ.

4) Екологічні проблеми – погіршення стану навколишнього середовища у містах, підвищений ризик забруднення повітря та води в умовах воєнних дій,

що може призводити до негативних наслідків для здоров'я населення та зростання екологічних ризиків.

Військовий стан в Україні прискорив загострення цих негативних тенденцій, що призвело до виникнення низки додаткових викликів для житлово-комунальної сфери. Зокрема, комунальні підприємства змушені стикатися з пошкодженою або повністю зруйнованою інфраструктурою, постійною внутрішньою та зовнішньою міграцією населення, невідповідністю між рівнем доходів місцевих бюджетів і реальними потребами у фінансуванні витрат ЖКГ, а також значним негативним впливом бойових дій на екологічний стан територій.

Для ефективного подолання зазначених проблем у сфері ЖКГ доцільно виділити кілька стратегічних напрямів розвитку:

1. Економічна складова: забезпечення раціонального планування фінансування житлово-комунальних підприємств із застосуванням селективного підходу [2], що передбачає пріоритетне спрямування фінансових ресурсів на критично важливі об'єкти та заходи; розробка та впровадження системи внутрішнього контролю для підвищення ефективності використання наявних ресурсів.

2. Соціальна складова: організація інформаційних кампаній для залучення висококваліфікованого персоналу, підвищення мотивації працівників, покращення умов працевлаштування, відновлення та модернізація соціальної інфраструктури, створення комфортних умов проживання, особливо для молоді.

3. Інституційна складова: активне залучення додаткових ресурсів через публічно-приватне партнерство та підтримку іноземних донорів; створення механізмів координації між державними органами, органами місцевого самоврядування та бізнес-структурами для реалізації заходів із ремонту та обслуговування житлового фонду та інфраструктури.

4. Екологічна складова: впровадження системи постійного моніторингу якості повітря та води, що дозволяє своєчасно виявляти та усувати джерела

забруднення, знижувати ризики екологічних катастроф і забезпечувати сталий розвиток житлово-комунальної сфери.

Таким чином, військовий стан відкрив не лише нові виклики для житлово-комунального господарства України, а й створив умови для формування стратегічних можливостей розвитку галузі в рамках довгострокових проєктів, подібних до концепції «Плану Маршалла». Ключовим першочерговим завданням при формуванні сучасної державної політики в галузі ЖКГ має стати розробка комплексної, реалістичної програми розвитку короткострокових проєктів із подальшим залученням доступних фінансових інструментів та ресурсів для забезпечення сталого функціонування житлово-комунальної сфери.

РОЗДІЛ 2.
ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
1.	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму 1200 / 1,2	201 «Сировина і матеріали»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ (1200 / 6)	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	200	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
3.	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ (600 / 1,2)	22 «МШП»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
5.	Використано на виробництво продукції матеріали	23 «Виробництво»	201 «Сировина і матеріали»	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
6.	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	23 «Виробництво»	661 «Розрахунки з оплати праці»	76200	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
7.	Розраховано та утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб (76200 * 18%)	661 «Розрахунки з оплати праці»	641 «Розрахунки за податками»	13716	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
8.	Розраховано та утримано із	661 «Розрахунки з оплати праці»	641 «Розрахунки за	3810	Зменшення пасиву,

	заробітної плати військовий збір (76200 * 5%)		податками»		Збільшення пасиву II тип
9.	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок (76200 * 22%)	23 «Виробництво»	651 «Розрахунки зі страхування»	16764	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
10.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточний рахунок в національній валюті»	13716	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
11.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточний рахунок в національній валюті»	3810	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
12.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	651 «Розрахунки зі страхування»	311 «Поточний рахунок в національній валюті»	16764	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
13.	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі (76200 – 13716 – 3810 + 4200)	301 «Готівка в національній валюті»	311 «Поточний рахунок в національній валюті»	62874	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
14.	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношувальних предметів грошові кошти під звіт	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
15.	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2 400 грн. у тому числі ПДВ (2400 / 1,2)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
16.	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат) 2400 / 6	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	400	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

17.	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
18.	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат) (підписано Акт приймання-передачі основних засобів) (2000 + 1000)	10 «Основні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	3000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
19.	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	23 «Виробництво»	131 «Знос основних засобів»	21000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
20.	Нараховано знос основних засобів загальнопромислового призначення	91 «Загальнопромислові витрати»	131 «Знос основних засобів»	1000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
21.	Списано загальнопромислові витрати на собівартість виробленої продукції	23 «Виробництво»	91 «Загальнопромислові витрати»	1000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
22.	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів»	2000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
23.	Передана вся готова продукція із виробництва на склад (150 + 500 + 76200 + 16764 + 21000 + 1000)	26 «Готова продукція»	23 «Виробництво»	11561 4	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
24.	Реалізована вся готова продукція покупцю	361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	16200 0	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
25.	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	641 «Розрахунки за податками»	27000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

	(162000 / 6)				
26.	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	26 «Готова продукція»	11561 4	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
27.	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової продукції (162000 – 27000)	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	79 «Фінансові результати»	13500 0	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
28.	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	79 «Фінансові результати»	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	11561 4	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
29.	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	79 «Фінансові результати»	92 «Адміністративні витрати»	2000	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
	Нараховано податок на прибуток ((135000 – 115614 – 2000) * 18%)	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»	3129, 48	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
	Списано на фінансовий результат податок на прибуток	79 «Фінансові результати»	98 «Податок на прибуток»	3129, 48	Зменшення пасиву, Зменшення активу IV тип
	У кінці звітної періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	79 «Фінансові результати»	44 «Нерозподілений прибуток»	14256 ,52	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу	44 «Нерозподілений прибуток»	40 «Зареєстрований капітал»	9000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

Дт	Рахунок 10 «Основні засоби»	Кт
	Сальдо на початок : 186110	
	18. 3000	
	ОБОРОТИ: 3000	ОБОРОТИ
	Сальдо на початок : 189110	

Дт	Рахунок 12 «Нематеріальні активи»	Кт
	Сальдо на початок : 35940	
	ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ
	Сальдо на початок : 35940	

Дт	Рахунок 131 «Знос основних засобів»	Кт
	Сальдо на початок : 50400	
	19. 21000	
	20. 1000	
	22. 2000	
	ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ: 24000
	Сальдо на початок : 74400	

Дт	Рахунок 133 «Амортизація нематеріальних активів»	Кт
	Сальдо на початок : 2230	
	ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ:

Сальдо на початок : 2230

Дт	Рахунок 152 «Придбання основних засобів»	Кт
Сальдо на початок :		
15. 2000		18. 3000
17. 1000		
ОБОРОТИ: 3000		ОБОРОТИ: 3000
Сальдо на початок :		

Дт	Рахунок 201 «Сировина і матеріали»	Кт
Сальдо на початок: 2570		
1. 1000		5. 500
ОБОРОТИ: 1000		ОБОРОТИ: 500
Сальдо на початок: 3070		

Дт	Рахунок 22 «Малоцінні швидкозношувані предмети»	Кт
Сальдо на початок: 500		
3. 500		
ОБОРОТИ: 500		ОБОРОТИ:
Сальдо на початок: 1000		

Дт	Рахунок 23 «Виробництво»	Кт
Сальдо на початок: 150		
5. 500		23. 115614
6. 76200		

9. 16764	
19. 21000	
21. 1000	
ОБОРОТИ: 115464	ОБОРОТИ: 115614
Сальдо на початок:	

Дт	Рахунок 26 «Готова продукція»	Кт
Сальдо на початок: 28070		
23. 115614		26. 115614
ОБОРОТИ: 115614		ОБОРОТИ: 115614
Сальдо на початок: 28070		

Дт	Рахунок 28 «Товари»	Кт
Сальдо на початок: 23590		
ОБОРОТИ:		ОБОРОТИ:
Сальдо на початок: 1000		

Дт	Рахунок 301 «Каса в національній валюті»	Кт
Сальдо на початок: 2240		
13. 62874		14. 1500
ОБОРОТИ: 62874		ОБОРОТИ: 1500
Сальдо на початок: 63614		

Дт Рахунок 311 «Поточний рахунок в національній валюті»

Кт

Сальдо на початок: 273900	
	10. 13716
	11. 3810
	12. 16764
	13. 62874
ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ: 97164
Сальдо на початок: 186736	

Дт Рахунок 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»

Кт

Сальдо на початок: 840	
24. 162000	
ОБОРОТИ: 162000	ОБОРОТИ:
Сальдо на початок: 162840	

Дт Рахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Кт

Сальдо на початок: 190	
14. 1500	
ОБОРОТИ: 1500	ОБОРОТИ:
Сальдо на початок: 1690	

Дт Рахунок 40 «Зареєстрований капітал»

Кт

	Сальдо на початок : 253440
	33. 9000

ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ: 9000
	Сальдо на початок : 262440

Дт Рахунок 44 «Нерозподілений прибуток» Кт

	Сальдо на початок : 16150
33. 9000	32. 14256,52
ОБОРОТИ: 9000	ОБОРОТИ: 14256,52
	Сальдо на початок: 21406,52

Дт Рахунок 501 «Довгострокова позика в національній валюті»
Кт

	Сальдо на початок: 220000
ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ:
	Сальдо на початок: 220000

Дт Рахунок 601 «Короткострокова позика в національній валюті»
Кт

	Сальдо на початок: 2100
ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ:
	Сальдо на початок: 2100

Дт Рахунок 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
Кт

	Сальдо на початок: 4450
	1. 1000
	2. 200
	3. 500
	4. 100
	15. 2000
	16. 400
	17. 1000
ОБОРОТИ:	ОБОРОТИ: 5200
	Сальдо на початок : 9650

Дт Рахунок 641 «Розрахунки за податками»

Кт

	Сальдо на початок:
2. 200	7. 13716
4. 100	8. 3810
10. 13716	25. 27000
11. 3810	30. 3129,48
16. 400	
ОБОРОТИ: 18226	ОБОРОТИ: 47655,48
	Сальдо на початок: 29429,48

Дт Рахунок 651 «Розрахунки зі страхування»

Кт

	Сальдо на початок: 1130
12. 16764	9. 16764
ОБОРОТИ: 16764	ОБОРОТИ: 16764
	Сальдо на початок : 1130

Дт Рахунок 661 «Розрахунки з оплати праці»

Кт

	Сальдо на початок: 4200
7. 13716	6. 76200
8. 3810	
ОБОРОТИ: 17526	ОБОРОТИ: 76200
	Сальдо на початок: 62874

Дт Рахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції» Кт

	Сальдо на початок:
25. 27000	24. 162000
27. 135000	
ОБОРОТИ: 162000	ОБОРОТИ: 162000
	Сальдо на початок:

Дт Рахунок 79 «Фінансові результати» Кт

	Сальдо на початок:
28. 115614	27. 135000
29. 2000	
31. 3129,48	
32. 14256,52	
ОБОРОТИ: 135000	ОБОРОТИ: 135000
	Сальдо на початок:

Дт Рахунок 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»

Кт

Сальдо на початок:	
26. 115614	28. 115614
ОБОРОТИ: 115614	ОБОРОТИ: 115614
Сальдо на початок:	

Дт	Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати»	Кт
Сальдо на початок:		
20. 1000	21. 1000	
ОБОРОТИ: 1000	ОБОРОТИ: 1000	
Сальдо на початок:		

Дт	Рахунок 92 «Адміністративні витрати»	Кт
Сальдо на початок:		
22. 2000	29. 2000	
ОБОРОТИ: 2000	ОБОРОТИ: 2000	
Сальдо на початок:		

Дт	Рахунок 98 «Податок на прибуток»	Кт
Сальдо на початок:		
30. 3129,48	31. 3129,48	
ОБОРОТИ: 3129,48	ОБОРОТИ: 3129,48	
Сальдо на початок:		

Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
10 «Основні засоби»	186110		3000		189110	
12 «Нематеріальні активи»	35940				35940	
131 «Знос основних засобів»		50400		24000		74400
133 «Знос нематеріальних активів»		2230				2230
152 «Придбання основних засобів»			3000	3000		
201 «Сировина і матеріали»	2570		1000	500	3070	
22 «Малоцінні та швидкозношувальні предмети»	500		500		1000	
23 «Виробництво»	150		115464	115614		
26 «Готова продукція»	28070		115614	115614	28070	
28 «Товари»	23590				23590	
301 «Каса в національній валюті»	2240		62874	1500	63614	
311 «Поточний рахунок в національній валюті»	273900			97164	176736	
361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»	840		162000		162840	
372 «Розрахунки з підзвітними особами»	190		1500		1690	
40 «Зареєстрований капітал»		253440		9000		262440
44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»		16150	9000	14256,52		21406,52
501 «Довгострокова позика в національній валюті»		220000				220000
601 «Короткострокова		2100				2100

позика в національній валюті»						
631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»		4450		5200		9650
641 «Розрахунки за податками»			18226	47655,48		29429,48
651 «Розрахунки зі страхування»		1130	16764	16764		1130
661 «Розрахунки з оплати праці»		4200	17526	76200		62874
701 «Дохід від реалізації готової продукції»			162000	162000		
79 «Фінансові результати»			135000	135000		
901 «Собівартість реалізованої готової продукції»			115614	115614		
91 «Загальновиробничі витрати»			1000	1000		
92 «Адміністративні витрати»			2000	2000		
98 «Податок на прибуток»			3129,48	3129,48		
Разом	554100	554100	945211,48	945211,48	685660	685660

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство _____ за ЄДРП
_____ за КАТО
Територія _____ Г1
Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОПФ
Вид економічної діяльності _____ за КВЕ
Середня кількість працівників² _____

Адреса, телефон

Харківська обл. м. Дергачі, вул. Залізнична, 9

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на _____

Форма
№1

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		33710,0	33710,0
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001	35940,0	35940,0
накопичена амортизація	1002	2230,0	2230,0
Незавершені капітальні інвестиції	1005		

Основні засоби	1010	135710,0	114710,0
первісна вартість	1011	186110,0	189110,0
знос	1012	50400,0	74400,0
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	169420,0	148420,0
II. Оборотні активи		54880	55730
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	840,0	162840,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	190,0	1690,0
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	276140,0	250350,0
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	332050,0	470610,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		

Баланс	1300	501470,0	619030,0
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		253440	262440
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16150,0	21406,5
Неоплачений капітал	1425	() ()	
Вилучений капітал	1430	() ()	
Усього за розділом I	1495	269590,0	283846,5
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	220000,0	220000,0
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	220000,0	220000,0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		2100	2100
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	4450,0	9650,0
розрахунками з бюджетом	1620		29429,5
у тому числі з податку на прибуток	1621		3129,5

розрахунками зі страхування	1625	1130,0	1130,0
розрахунками з оплати праці	1630	4200,0	62874,0
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	11880,0	105183,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	501470,0	609030,0

Керівник

Інформація для заповнення Балансу

Підприємство

Юридична адреса: Харківська обл. м. Дергачі, вул. Залізнична, 9.

Код ЄДРПОУ: 12345678

Керівник: Сидоренко Ю.Б.

Головний бухгалтер: _____ (ПІБ здобувача)

Підприємство

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	135000,0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(115614,0)	()
Валовий: прибуток	2090	19386,0	
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	(2000,0)	()
Витрати на збут	2150	()	()
Інші операційні витрати	2180	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17386,0	
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	()	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	17386,0	
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3129,48	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	14256,5	
збиток	2355	()	()

ВИСНОВКИ

Організацію бухгалтерського обліку господарської діяльності в досліджуваному ЖКП № 1 здійснює обліковий підрозділ (бухгалтерія), до функцій якого належать: контроль за економним використанням трудових, матеріальних, фінансово-економічних ресурсів; організація обліку основних засобів, грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, вчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій пов'язаних з їх рухом, облік витрат, доходів, реалізації робіт, послуг.

Існують різні підходи щодо визнання та оцінки витрат. З точки зору бухгалтерів витрати – це тільки конкретні затрати ресурсів підприємства. Але, вони і погоджуються з тим, що система обліку витрат повинна надавати точну, достовірну й оперативну інформацію про витрати підприємства. Крім загальної суми витрат, така система повинна відображати та аналізувати причини і наслідки зв'язків між різними видами витрат. Отже, слід підкреслити і те, що витрати виробництва – це те, у що обходиться створення продукту підприємству.

На методика формування тарифів послуги водопостачання в найбільшій мірі впливають такі чинники як: організаційна структура виробництва і управління; методика формування калькуляційних статей собівартості продукції; методика розподілу витрат.

Грошові надходження від надання послуг на дослідженому підприємстві спрямовуються на покриття витрат, пов'язаних з їх організацією та наданням.

Особливістю комунального господарства є те, що окремим верствам населення надаються знижки за плату послуг (субсидій, пільг). У бухгалтерському обліку дохід від фінансування субсидій, пільг населенню та нарахованих дотацій збільшується в момент нарахування підприємством дебіторської заборгованості бюджету за звітний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: підручник. Загородній А. Г., Яремко І. Й., Пилипенко Л. М., Мороз А. С.. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 320 с.
2. Бухгалтерський облік у торгівлі та в ресторанному господарстві: навчальний посібник. Куцик П. О., Коваль Л. І., Макарук Ф. Ф. Львів: Магнолія, 2019. 503с.
3. Гура Н. Облік видів економічної діяльності: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 320с.
4. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL:
https://edu.htek.org.ua/pluginfile.php/76904/mod_resource/content/1/dstu_8302_2015.pdf
5. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення». URL:
https://edu.htek.org.ua/pluginfile.php/76905/mod_resource/content/1/derzhstandart_3008_2015.pdf
6. Положення про курсову роботу (проєкт) у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету». URL:
https://htek.com.ua/wpcontent/uploads/2023/04/%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%A5%D0%A2%D0%95%D0%A4%D0%9A_%D0%94%D0%A2%D0%95%D0%A3.pdf
7. Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу. URL:

<https://htek.com.ua/wpcontent/uploads/2023/09/1%D0%90%D0%BA%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80.pdf>

8. Амалян А. В. Облік продажу товарів із наданням знижок та бонусів: автореф. дис.. канд. екон. наук за спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 23 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3105>

9. Лень В.С., Гливенко В.В. Облік транспортно-заготівельних затрат підприємств роздрібної торгівлі. Науковий вісник Полісся. 2017. №1(9). Ч.2. С. 146-150.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

11. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 22.05.2002 №145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145569-02#Text>

12. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельномонтажних робіт: Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 №573. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0573738-10#Text>

13. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: Наказ Міністерства транспорту України від 05.02.01 № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01#Text>

14. Методичні рекомендації щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 17.06.03 № 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03#Text>

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.11.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

16. Форми фінансової звітності : Веб сайт електронного журналу «Бухгалтер 911». URL: <https://buhgalter911.com/blanki/finansovayaotchetnost/formi-finansovoi-zvitnosti-zgidno-npsbo-1/formy-finansovoyizvitnosti-dodatok-1/>

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2003 №73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

19. Про туризм: Закон України від 15.09.95 №324/95-ВР зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>

20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.